

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย Components and Quality Indicators for Assessment and Judging of Thai Music Ensemble Competition

สุพัตรา วิไลลักษณ์¹

Supatra Vilailuck¹

Received: February 10,2023 Revised: February 10,2023 Accepted: May 23,2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย โดยมีระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพที่ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย และการวิจัยเชิงทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบด้านทักษะดนตรี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรี และทำนองดนตรี (2) องค์ประกอบด้านทักษะขับร้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพผู้ขับร้อง และทำนองร้อง (3) องค์ประกอบด้านทักษะการรวมวง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ จังหวะ และกลวิธีการปรับวง โดยผลการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพ การประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย พบว่า เครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งจัดทำเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย มีผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผลการประเมินตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยของระหว่างกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก (ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) ($\bar{X} = 87.10$, S.D. = 3.91) สูงกว่ากลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) ($\bar{X} = 80.88$, S.D. = 1.72) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าความสอดคล้องของผู้ประเมิน (คณะกรรมการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งถวายพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี 2566) เท่ากับ 0.864 - 0.964 อยู่ในระดับสูง มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดและประเมินผลฯ เท่ากับ .965 แสดงว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำเครื่องมือนี้ไปใช้จริง นอกจากนี้มีผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสอดคล้องกันในทุกรายการประเมิน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพ, การประเมินและการตัดสิน, การประกวดวงดนตรีไทย

¹ วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

¹ Corresponding author email : supatra.vi@bsru.ac.th

Abstract

The objective of this research is to develop components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition with a mixed method of research methodology with qualitative research that applied to the Delphi technique's research method and experimental research.

The research results showed that components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition that consist; (1) elements of music skills which contains quality indicators are the musician's personality and melody, (2) elements of vocal skills which contains quality indicators are the singer's personality and lyric, (3) elements of ensemble skills which contains quality indicators are tempo and ensemble adjustment tactics. Quality inspection results of components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition found that measurement and evaluation tools according to the components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition by made into score record form according to the components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition that construct validity analysis results with the average of scores from the evaluation results according to the components and quality indicators's assessment and judging of Thai music ensemble competition between Thai ensemble groups that have highly skilled (through to the finals round) ($\bar{X} = 87.10$, S.D. = 3.91) higher more than Thai ensemble groups that have low to moderate skilled level (qualified for the qualifying round but did not qualify for the finals round) ($\bar{X} = 80.88$, S.D. = 1.72) which statistical significance of .05 level. There is Rater Agreement Index (Judges of the Thai music ensemble competition, the royal cup of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, Year 2023) is 0.864 – 0.964 in high level has reliability of measurement and evaluation tools equals .965 shows that the tool is reliable and can actually use this tool. In addition, the analysis results of the content consistency index were consistent across all assessment items and is appropriate at the highest level.

Keyword: Components and Quality Indicators, Assessment and Judging, Thai Music Ensemble Competition

บทนำ

ดนตรีและศิลปะถือเป็นเครื่องมือวัดความรุ่งเรืองของชาติอย่างหนึ่ง ประเทศไทยเป็นชาติที่มีอารยธรรมสูง เพราะเรามีดนตรีและศิลปะซึ่งเจริญถึงขั้นที่เป็นแบบฉบับ(CLASSIC) ดนตรีไทยเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่สร้างขึ้นไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีคุณสมบัติที่งามเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แต่เดิมมาวิชาซึพดนตรีไทยมีการสืบทอดอยู่ในกลุ่มผู้ปฏิบัติดนตรีสามกลุ่ม คือ กลุ่มนักดนตรีชาวบ้าน ชาววัด และชาววัง การเรียนการสอนจะใช้วิธีการจำและการปฏิบัติแทน ซึ่งเกิดประโยชน์ในระยะเวลาที่ผู้ถ่ายทอดมีชีวิตรอดอยู่เท่านั้น ดังนั้น การศึกษาวิชาดนตรีไทยจึงไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ในยุคที่ดนตรีต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ยังมีผู้สืบทอดประกอบอาชีพเป็น

นักดนตรีไทย เพียงแต่ระบบการถ่ายทอดได้เปลี่ยนไปจาก บ้าน-วัด-วัง มาเป็นบ้าน-โรงเรียน-วิทยาลัย (หรือมหาวิทยาลัย) แทน ครูผู้สอนยังคงเป็นครูหรือนักดนตรีไทยผู้มีฝีมืออย่างเดิม แต่มีการบันทึก การเรียนการสอน โน้ตเพลง ตำรา และบทความต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในสถาบันการศึกษาและ สำนักที่เปิดการเรียนการสอนดนตรีไทยต่างก็ประสบปัญหาการขาดแคลน ทั้งครู ตำรา และเกณฑ์ที่เป็น แนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (จันทนา คชประเสริฐ, 2545: 3 – 4 ; สำนักมาตรฐาน และประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553 : คำนำ)

การเรียนการสอนดนตรีไทยมีจุดเน้นในการพัฒนาความรู้และทักษะการปฏิบัติดนตรีไทย ใน การพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรีไทยต้องอาศัยการแสดงออกซึ่งทักษะการปฏิบัติ (Performance skills) ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการในการวัดและประเมินที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนรู้ ของผู้เรียน และกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2559; Scott.S.J, 2012)

การประกวดดนตรีไทยเป็นเวทีหนึ่งที่ใช้ในการวัดผลการปฏิบัติ อันเกิดจากการเรียนการสอน และการฝึกซ้อม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาต้นสังกัด โดยการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งถ้วย พระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการ ประกวดวงดนตรีไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 8 เพื่อ เป็นการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานของวงวิชาการและวิชาชีพดนตรีไทย ซึ่งการประกวด ดังกล่าวเป็นการประกวดในรูปแบบของวงเครื่องสายผสมปี่พาทย์ในระดับชั้นมัธยมศึกษา และมีเพลง บังคับคือเพลงพระอาทิตย์ชิงดวง สองชั้น ซึ่งเป็นผลงานการประพันธ์ของพระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) ประพันธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นบทเพลงลาสำหรับวงดนตรีในบ้านสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรี สุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) (มนตรี ตรีโหมท และวิเชียร กุลตันต์, 2523: 573) จึงถือกันว่าบทเพลงนี้เป็น บทเพลงประจำวงดนตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา บทเพลงนี้มีจุดเด่นและจุดที่ น่าสนใจที่นำมาเป็นกรณีศึกษาในครั้งนี้ คือ เป็นเพลงในลักษณะของเพลงทางพื้น มีการอวดวิธีการดำเนิน กลอนของเครื่องดนตรีซึ่งหากมีเครื่องดนตรีที่มีสีสันของเสียง และมีขอบเขตเสียงที่แตกต่างกันมากก็จะยิ่ง ทำให้บทเพลงมีความน่าสนใจมากขึ้น รวมทั้งเป็นเพลงที่มี 5 ท่อน แต่ละท่อนมีทำนองที่ไม่ซ้ำซ้อนมากนัก ในบางท่อนมีทำนองที่ซ้ำกันสามารถสร้างความแตกต่างของกลอนได้หลากหลาย ทั้งยังมีความพิเศษคือ มีการว่าดอกร อันเป็นวิธีการอวดฝีมือของผู้บรรเลง

จากการอภิปรายในที่ประชุมสรุปผลการจัดการประกวดวงดนตรีไทยฯ ของคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาในการประกวดไว้หลายประการ ได้แก่ ปัญหาจากรายละเอียดของ แบบบันทึกค่าคะแนนที่อาจจะยังไม่สมบูรณ์ รายละเอียดรายการประเมินที่มีรายละเอียดย่อ มากเกินไป ปัญหาการให้ค่าน้ำหนักคะแนนขององค์ประกอบต่างๆ รวมทั้งเกณฑ์การตัดสินคะแนนในกรณี การทำผิดหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ทั้งบทความวิชาการ และงานวิจัยทาง ดนตรีเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทางดนตรีไทยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า ในประเทศไทย ยังมีผู้ให้ความสนใจในการพัฒนาหรือสร้างเกณฑ์การประเมินการประกวดวงดนตรีไทยอยู่ไม่มาก จากการ ค้นคว้าข้อมูลพบว่า มีงานวิจัยที่นำเสนอหลักเกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการบรรเลงในการ ประกวดวงดนตรีไทย (จันทนา คชประเสริฐ และกิตติภักดิ์ ชิตเทพ, 2559) การพัฒนาเครื่องมือประเมินและ ระบบคุณภาพการตัดสินผลการประกวดบรรเลงรวมวงมโหรี (ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ วิชาลัยมภ์ เหล่าวานิช และสิวะโชติ ศรีสุทธิยากร, 2561) และการศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการตัดสินการประกวด การบรรเลงวงดนตรีไทย (ณวัฒน์ หลาวทอง, 2555) ถือได้ว่า ยังมีงานวิจัยที่ได้มีการกล่าวถึงการวัดและ

ประเมินผลรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการประกวดอยู่ค่อนข้างน้อย ส่วนในต่างประเทศพบว่า บทความของ Brian C. Wesdoski (2012) ได้กล่าวถึง การทำความเข้าใจและการพัฒนาเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubric) สำหรับการแสดงดนตรี ซึ่งได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลทักษะการปฏิบัติทางดนตรีที่จะสร้างมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลนั้น ดำเนินการได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องที่มีความเฉพาะตัว และอาศัยความรู้สึกของผู้ประเมิน (Subjective) อีกทั้งการประเมินเป็นครอบครัวไปถึงการประเมินสุนทรียะ จึงทำให้ยากต่อการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย จะเป็นการสร้างมาตรฐานในการประกวดวงดนตรีไทยด้วยการพัฒนาเกณฑ์ที่มีความน่าเชื่อถือและความยืดหยุ่นเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้เข้าร่วมการประกวด และสาธารณชน ซึ่งงานวิจัยเรื่ององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยนี้ ดำเนินการโดยศึกษาจากฐานข้อมูลเกณฑ์การประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยที่ผ่านมา แล้วนำไปสู่กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยที่ได้มาตรฐาน และสามารถเป็นต้นแบบในการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่ององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi) และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมุ่งเน้นการประกวดวงดนตรีไทยในวงเครื่องสายผสมปี่พาทย์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในทุกระดับชั้นการประกวด และหน่วยงานที่จัดการประกวด ซึ่งจำแนกวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และทักษะทางดนตรีไทยในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจากกลุ่มเครื่องดีด กลุ่มเครื่องสี กลุ่มเครื่องตี กลุ่มเครื่องเป่า กลุ่มขับร้อง และกลุ่มรวมวง และประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย อย่างน้อย 10 ปี หรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้เข้าร่วมการประกวดหรือเป็นผู้ตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งเป็นการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน ที่ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามทฤษฎีของแมคคิลแลน (Macmillan, 1971 อ้างถึงใน สุพิตรา วิไลลักษณ์, 2556) ซึ่งพบว่าควรใช้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป เพราะจะทำให้ระดับความคลาดเคลื่อนลดลงอย่างคงที่ และมีความคลาดเคลื่อนน้อยมาก โดยการคัดเลือกจาก

ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 3 คน จาก 6 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มเครื่องดีด กลุ่มเครื่องสี่ กลุ่มเครื่องตี กลุ่มเครื่องเป่า กลุ่มซับริ่ง และกลุ่มรวมวง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความรู้และทักษะทางดนตรีไทยในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังนี้ กลุ่มเครื่องดีด กลุ่มเครื่องสี่ กลุ่มเครื่องตี กลุ่มเครื่องเป่า กลุ่มซับริ่ง และกลุ่มรวมวง
2. ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย อย่างน้อย 10 ปี หรือมีประสบการณ์ในการเป็นผู้เข้าร่วมการประกวดหรือเป็นผู้ตัดสินการประกวดดนตรีไทย
3. มีความสนใจในการร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบสอบถามกึ่งมีโครงสร้าง รอบที่ 1
- 2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 สร้างขึ้นจากผลของการสังเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามกึ่งมีโครงสร้าง รอบที่ 1 โดยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วงคะแนน
- 2.3 แบบสอบถามรอบที่ 3 สร้างขึ้นจากการนำคำตอบของแต่ละข้อเพื่อหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วสร้างแบบสอบถามใหม่โดยเพิ่มตำแหน่งมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และตำแหน่งที่กลุ่มตัวอย่างได้ตอบในแบบสอบถามฉบับรอบที่ 2

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อกับตัวอย่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ หรือทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามความสะดวกของผู้เชี่ยวชาญแต่ละบุคคล โดยผู้วิจัยใช้วิธีการชี้แจงรายละเอียดการให้ข้อมูลโดยจัดทำเป็นคำชี้แจงและแนบรายละเอียดต่างๆ ไปพร้อมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยวาจา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่ม และ เรียบเรียงให้สอดคล้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน
 - 4.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อหาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติ
- ภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาพัฒนาเป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย เพื่อนำไปสู่กระบวนการในการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยในลำดับต่อไป

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย เป็นการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี พ.ศ. 2566 จำนวน 5 คน

1.2 วงดนตรีไทยซึ่งเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 14 วง คือ

1. วงดนตรีไทยซึ่งเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี พ.ศ. 2566 รอบคัดเลือก (ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) จำนวน 5 วง

2. วงดนตรีไทยซึ่งเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี พ.ศ. 2566 รอบชิงชนะเลิศ จำนวน 9 วง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

2.2 แบบประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยประสานขออนุญาตคณะผู้จัดงานการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี 2566 ในวันจันทร์ที่ 16 มกราคม 2566 ในการทดลองใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งได้จัดทำเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

3.2 ผู้วิจัยได้ประสานขออนุญาตคณะกรรมการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี 2566 จำนวน 5 คน เพื่อขอความกรุณาในการใช้แบบบันทึกค่าคะแนนฯ ดังกล่าว และชี้แจงให้คณะกรรมการฯ ทราบถึงหลักการ และแนวทางการใช้แบบบันทึกค่าคะแนน

3.2 เมื่อสิ้นสุดกระบวนการประเมินและตัดสินการประกวด ผู้วิจัยขออนุญาตให้คณะกรรมการฯ ได้กรุณาตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย รวมทั้งขอสัมภาษณ์ถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการทดลองใช้

3.3 ผู้วิจัยนำค่าคะแนนจากแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยที่คณะกรรมการฯ ได้ประเมินวงดนตรีทั้งในส่วนวงดนตรีไทยซึ่งเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี พ.ศ. 2566 รอบคัดเลือก (ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) จำนวน 5 วง และวงดนตรีไทยซึ่งเข้าร่วมการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี พ.ศ. 2566 รอบชิงชนะเลิศ จำนวน 9 วง รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้ เป็นขั้นตอนหลังจากที่นำเครื่องมือไปผ่านการตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือมาวิเคราะห์คุณภาพด้านความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้กับ 2 กลุ่ม คือกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก(ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) และกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) และนำผลการประเมินของทั้ง 2 กลุ่มมาทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test

4.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมิน โดยนำผลการประเมินของคณะกรรมการฯ ทุกคนมาหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

4.3 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำค่าคะแนนการประเมินมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกัน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient)

4.4 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมจากกระบวนการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ประเมินในแบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) และวิเคราะห์ความเหมาะสมโดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ผู้วิจัยดำเนินการโดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 ท่าน เกี่ยวกับองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) พบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย มีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านทักษะดนตรี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยใน 2 ประเด็น ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรี ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. เครื่องแต่งกาย
2. กริยาท่าทาง
3. มารยาท
4. ท่าทางการเดินขึ้นเวทีประกวด
5. ท่าทางการบรรเลง
6. การวาง-การหยิบจับเครื่องดนตรีก่อน-หลังการบรรเลง

7. การทำความเคารพตามวัฒนธรรมไทย
8. การมีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขสถานการณ์ แก้ปัญหาได้
9. แสดงออกถึงความมั่นใจในการบรรเลง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ทำนองดนตรี ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. การเทียบเสียงเครื่องดนตรีให้มีความกลมกลืนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. ระดับเสียงถูกต้องตามที่คณะกรรมการประกวดกำหนด
3. ทำนองเพลงถูกต้องตามที่คณะกรรมการประกวดกำหนด
4. ทำนองเพลงถูกต้องตามแนวทางการบรรเลงของแต่ละเครื่องดนตรี
5. กลวิธีการบรรเลงถูกต้องตามหลักการบรรเลงของแต่ละเครื่องดนตรี
6. กลวิธีการปรุงแต่งลีลาของเพลงในการบรรเลงตามแต่ละเครื่องดนตรี

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านทักษะขับร้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมิน และตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยใน 2 ประเด็น ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 บุคลิกภาพผู้ขับร้อง ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. เครื่องแต่งกาย
2. กริยาท่าทาง
3. มารยาท
4. ท่าทางการเดินขึ้นเวทีประกวด
5. ท่าทางการนั่งขับร้อง
6. การทำความเคารพตามวัฒนธรรมไทย
7. เป็นผู้มั่นใจในอารมณ์ ควบคุมตนเองได้ ควบคุมการออกเสียงได้
8. การมีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขสถานการณ์ แก้ปัญหาได้
9. แสดงออกถึงความมั่นใจในการขับร้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ทำนองร้อง ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. คำร้องและทำนองร้องถูกต้องตามที่คณะกรรมการประกวดกำหนด
2. การออกเสียงคำร้องถูกต้องตามอักขรวิธี
3. ทำนองร้องและแนวการขับร้องถูกต้องตามระดับเสียงของลูกตกตามโครงสร้างของบทเพลง และอัตราจังหวะของบทเพลง
4. การผ่อนลมหายใจถูกต้องเหมาะสม
5. กลวิธีการตกแต่งวิธีการร้องถูกต้องตามหลักการขับร้อง (การเอื้อน การครั้น การกระทบ การเปล่งเสียง การปั้นคำ)
6. กลวิธีการปรุงแต่งลีลาของเพลงในการเอื้อนตามทำนองเพลง
7. ความไพเราะของเสียงในการขับร้องที่มีความกลมกลืนเหมาะสม
8. โครงสร้างย่อและโครงสร้างโดยรวมของทำนองร้องถูกต้องตามจังหวะฉิ่งและจังหวะหน้าทับ

องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านทักษะการรวมวง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ การประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยในประเด็น ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จังหวะ ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. อัตราจังหวะเหมาะสมกับประเภทของบทเพลง และประเภทของวงดนตรี
2. จังหวะถูกต้องตามแบบแผนการบรรเลง และแนวทางของเพลง
3. จังหวะหน้าทับถูกต้องตามแบบแผนการบรรเลง และแนวทางของเพลง
4. การเข้าจังหวะและการหมดจังหวะของฉิ่ง
5. การเข้าจังหวะและการหมดจังหวะของหน้าทับ
6. การเข้าจังหวะและการหมดจังหวะของเครื่องประกอบจังหวะอื่น ๆ
7. บุคลิกภาพ ท่าทาง ท่านั่งในภาพรวมของวง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 กลวิธีการปรับวง ในรายละเอียดย่อย ประกอบด้วย

1. การจัดวางเครื่องดนตรีและการจัดวงถูกต้องและเหมาะสม
2. การสวมร้อง การส่งร้อง กลมกลืนเหมาะสมกับประเภทของบทเพลง และประเภทของวงดนตรี
3. แนวการบรรเลงถูกต้องตามอัตราจังหวะ และแนวการบรรเลงที่เหมาะสม
4. ความสามารถในการผูกกลอนเพลง
5. ความถูกต้องแม่นยำในทำนองเพลงภาพรวมของการบรรเลงรวมวง
6. ความไพเราะของเสียงในการบรรเลงดนตรีที่มีความกลมกลืนเหมาะสม
7. การปรับวงให้มีความกลมกลืนของเสียงในแต่ละเครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับประเภทของเพลง และประเภทของวงดนตรี
8. การสร้างอารมณ์ให้เกิดขึ้นในทำนองเพลง
9. ความพร้อมเพรียงในการบรรเลง
10. ความโดดเด่นเฉพาะของวงดนตรี

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสิน การประกวดวงดนตรีไทย

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย พบว่า

2.1 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งทดลองใช้กับ 2 กลุ่ม คือกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก (ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) และกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผลการประเมินตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยของระหว่างกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก (ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) ($\bar{X} = 87.10$, S.D. = 3.91) สูงกว่ากลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) ($\bar{X} = 80.88$, S.D. = 1.72) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมิน

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมิน ซึ่งในที่นี้ คือ คณะกรรมการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี 2566 ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมินจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ความสอดคล้องของผู้ประเมินจากการใช้แบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยในระดับสูง เท่ากับ 0.864 – 0.964

2.3 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ซึ่งในที่นี้คือ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งได้จัดทำเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ .965

2.4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้มีการทดลองใช้แบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยทุกรายการมีความสอดคล้องกัน และทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60 – 5.00)

โดยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยไปปรับประยุกต์ใช้ คือ การนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยไปใช้ควรมีความยืดหยุ่นในการนำมาใช้ในการประเมิน ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของผู้จัดงาน หรือข้อตกลงของคณะกรรมการในแต่ละรายการประกวด และการนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยมาใช้ในการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยจำเป็นต้องมีการจัดอันดับโดยใช้ความคิดเห็นของผู้ประเมิน (คณะกรรมการฯ) เป็นสำคัญ โดยต้องพิจารณาจากคะแนนความคิดเห็น (อันดับที่ที่กรรมการแต่ละบุคคลตัดสิน) เป็นเกณฑ์ในการตัดสินร่วมด้วย เพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมสูงสุด

สรุปผลและอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่ององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยมาใช้ในการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัยโดยจำแนกออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการพัฒนาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งได้จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 18 ท่าน ด้วยเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบด้านทักษะดนตรี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรี และทำนองดนตรี (2) องค์ประกอบด้านทักษะขับร้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพ

ผู้ขับร้อง และทำนองร้อง (3) องค์ประกอบด้านทักษะการรวมวง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ จังหวะ และกลวิธีการปรับวง โดยผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นถึงองค์ประกอบการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยสอดคล้องกันในระดับมากเท่ากับถึง 3 ลักษณะ คือ (1) การประเมินทักษะดนตรีและขับร้อง(ทักษะดนตรีและทักษะการขับร้องในสัดส่วนเท่ากัน) คือ $25\% + 25\% = 50\%$ และการประเมินทักษะการรวมวง 50% (IR = 1.00, Mdn = 4) (2) การประเมินทักษะดนตรีและขับร้อง(ทักษะดนตรีและทักษะการขับร้องในสัดส่วนเท่ากัน) คือ $30\% + 30\% = 60\%$ และการประเมินทักษะการรวมวง 40% (IR = 1.00, Mdn = 4) (3) การประเมินทักษะดนตรีและขับร้อง(ทักษะดนตรีและทักษะการขับร้องในสัดส่วนเท่ากัน) คือ $35\% + 35\% = 70\%$ และการประเมินทักษะการรวมวง 30% (IR = 1.00, Mdn = 3.5) สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นคณะกรรมการตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปี 2566 ซึ่งได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงความยืดหยุ่นของค่าคะแนนเต็มในแต่ละองค์ประกอบที่ควรมีการปรับเปลี่ยนได้ตามจุดเน้นของผู้จัดงาน หรือข้อตกลงของคณะกรรมการในแต่ละรายการประกวด

นอกจากนี้ ในส่วนขององค์ประกอบการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านทักษะดนตรี องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านทักษะขับร้อง และองค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านทักษะการรวมวง มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทนา คชประเสริฐ และ กิตติภณท์ ชิตเทพ (2559 : 140) ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยเรื่องหลักเกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการบรรเลงในการประกวดวงดนตรีไทย โดยระบุว่าเกณฑ์การตัดสินประเภทวงดนตรีไทยควรมีการแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบรรเลงวงดนตรี การขับร้อง และสุนทรียะ ในส่วนของตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งปรากฏประเด็นตัวบ่งชี้ในการประเมินภายใต้องค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านทักษะดนตรี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรี และทำนองดนตรี (2) องค์ประกอบด้านทักษะขับร้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ บุคลิกภาพผู้ขับร้อง และทำนองร้อง (3) องค์ประกอบด้านทักษะการรวมวง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ คือ จังหวะ และกลวิธีการปรับวงมีความแตกต่างกับผลการวิจัยของฉวีวัฒน์ หลาวทอง (2555 : 227 – 228) ซึ่งได้ศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการตัดสินการประกวดการบรรเลงวงดนตรีไทย พบว่า มาตรฐานของเกณฑ์การตัดสินการประกวดการบรรเลงวงดนตรีไทย ประกอบด้วย (1) ด้านศาสตร์ ประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านทักษะ หลักและวิธีการการบรรเลงเครื่องดนตรี ด้านทำนองเพลง ด้านจังหวะและแนวเพลง (2) ด้านศิลป์ เป็นการมองภาพรวมของการบรรเลงวงดนตรีที่มีความไพเราะ กลมกลืน เหมาะสมกับบทเพลงและวงดนตรีที่บรรเลง

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย

2.1 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

จากผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย ซึ่งทดลองใช้กับ 2 กลุ่มคือกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก (ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) และกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากผลการประเมินตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยของระหว่างกลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับมาก(ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ)

สูงกว่ากลุ่มวงดนตรีไทยที่มีทักษะในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง (เข้ารอบการประกวดรอบคัดเลือก แต่ไม่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามหลักการตรวจสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลเพื่อให้สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์ที่ต้องการ และมีความถูกต้องแม่นยำตามหลักการที่ เพชราวดี จงประดับเกียรติ (2560) และโชติกา ภาชีผล, ณัฐภรณ์ หลาวทอง และกมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2554) ได้ระบุว่า เครื่องมือที่วัดได้ตรงตามโครงสร้างของพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด สามารถแยกความสามารถในทักษะการปฏิบัติของผู้รับการประเมินได้ถูกต้องกับความเป็นจริง คือ สามารถจำแนกผู้รับการประเมินที่มีทักษะการปฏิบัติสูงและต่ำได้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง อาจหาคุณภาพโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) โดยการนำเครื่องมือที่สร้างไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่มีลักษณะตรงข้ามกันอย่างเห็นได้ชัด จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินทักษะการปฏิบัติมาเปรียบเทียบกับ การวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยสถิติทดสอบ t-test ถ้าพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเครื่องมือวัดมีความเที่ยงตรง และสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูทธ ไทยธานี (2546) ที่มีผลการหา ความเที่ยงตรงจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความถนัดทางดนตรีไทยระหว่างนักเรียนดนตรีไทยกับนักเรียนตั้งแต่อายุ 10 – 18 ปี ซึ่งพบว่า นักเรียนดนตรีไทยมีคะแนนเฉลี่ยความถนัดทางดนตรีไทยใน ทุกด้านและโดยรวมมากกว่านักเรียนทั่วไป

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมิน

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ประเมิน พบว่า ความสอดคล้องของผู้ประเมินจากการใช้แบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยมีค่าสอดคล้องกันในระดับสูง เกิดได้จากผู้ประเมินทุกคนมีความเข้าใจในรายการประเมินในตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่จำแนกไว้เป็นอย่างดี อันเกิดขึ้นจากความชัดเจนและรายละเอียดของรายการประเมินย่อยๆ ที่ระบุไว้ในแต่ละตัวบ่งชี้ กอปรกับผู้เชี่ยวชาญทุกท่านล้วนแต่เป็นผู้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการตัดสินการประกวด จึงส่งผลให้มีค่าความสอดคล้องของผู้ประเมินสอดคล้องกันในระดับสูง

2.3 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ .965 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ วิชาญลัมพิก เหล่าวานิช และสิวะโชติ ศรีสุทธิยากร (2561 : 300) ซึ่งได้มีการพัฒนาเครื่องมือประเมินและระบบคุณภาพการตัดสินผลการประกวดบรรเลงรวมวงมโหรี พบว่า เกณฑ์การประเมินโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในกลุ่ม พบว่า มีค่าเท่ากับ .929 และ .853 ตามลำดับ โดยมีผลความสอดคล้องกันในระดับสูง

2.4 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้มีการทดลองใช้แบบบันทึกค่าคะแนนตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยทุกรายการมีความสอดคล้องกัน และทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้องกับผลการประเมินด้วยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งตรวจสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยก่อนนำไปทดลองใช้ โดยรายการประเมินที่มีผลการประเมินแตกต่างจากค่าคะแนนเต็ม 5 คือ รายการประเมินในและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 บุคลิกภาพผู้ขับร้อง และตัวบ่งชี้ที่ 1.1 บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรี ซึ่งในประเด็นดังกล่าวจาก

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ประเมินทั้งในส่วนของผู้เชี่ยวชาญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยก่อนนำไปทดลองใช้ และผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว(คณะกรรมการฯ) ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในรายการประเมิน “บุคลิกภาพ” ทั้งตัวบ่งชี้ที่ 2.1 บุคลิกภาพผู้ขับร้อง และตัวบ่งชี้ที่ 1.1 บุคลิกภาพผู้บรรเลงดนตรีอาจะมีประเมินในภาพรวมแทน เพื่อให้สามารถนำค่าคะแนนในการประเมินในประเด็นดังกล่าวไปใช้ในการประเมินเรื่องของท่านองดนตรี ทำนองร้อง หรือกลวิธีการปรับวงเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีความสำคัญกับประเด็นทักษะให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยไปใช้จำเป็นต้องมีการชี้แจงแนวทางในการประเมินตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน รวมทั้งสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างคณะกรรมการฯ เพื่อให้การประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผู้จัดงานประกวดต่างๆ สามารถนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยไปปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินการประกวด เนื่องจากองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ และมีค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นในระดับสูง

3. ผู้สอน ผู้ปรับวงสามารถนำผลการวิจัยในส่วนของรายละเอียดย่อยการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะแก่ผู้เข้าร่วมการประกวด เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยในวงดนตรีไทยประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากวงเครื่องสายผสมพิพาทย์ที่ได้ดำเนินการในงานวิจัยฉบับนี้ เนื่องจากวงดนตรีไทยที่แตกต่างกันย่อมมีแนวทางและกลวิธีการปรับวงที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยในแบบอื่นๆ เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทย เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวิจัย เนื่องจากการวิจัยโดยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย เป็นการวิจัยที่มุ่งวินิจฉัยหรือตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยไม่มีการเผชิญหน้ากันโดยตรงของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่นเดียวกันกับการระดมสมอง (Brain storming) ทำให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็มที่และอิสระ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังมีโอกาสถกเถียงความคิดเห็นของตนเองอย่างรอบคอบทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ได้ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลถึง 3 รอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งต้องพึงระวังคือผู้เชี่ยวชาญอาจไม่เห็นความสำคัญหรือไม่มีเวลาในการให้ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยในวิธีการวิจัยในแบบอื่นๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นในแบบต่างๆ ประกอบกัน

3. ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางในการสร้างเครือข่ายของผู้ประเมิน(คณะกรรมการฯ) เพื่อร่วมระดมความคิดเห็น และสร้างมาตรฐานในการประเมินและตัดสินการประกวดวงดนตรีไทยในแวดวงวิชาชีพให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์. (2557). *การวัดและการประเมินทักษะการปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา คชประเสริฐ. (2545). *เอกสารประกอบการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย รหัส 626253*. ชลบุรี : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทนา คชประเสริฐ และกิตติภรณ์ ชิตเทพ. (2559). *หลักเกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการบรรเลงในการประกวดดนตรีไทย*. งานวิจัย คณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทนา คชประเสริฐ และกิตติภรณ์ ชิตเทพ. (2559). *หลักเกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการบรรเลงในการประกวดดนตรีไทย*. *ครุศาสตร์สาร*. 12(2), 51 – 72.
- โชติกา ภาชีผล. (2558). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชติกา ภาชีผล, ณีญญภรณ์ หลาวทอง และ กมลวรรณ ตั้งชนกานนท์. (2554). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2560). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พรรณีพรีนติ้งเซ็นเตอร์.
- ณวัฒน์ หลาวทอง. (2555). *การศึกษาและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการตัดสินการประกวดการบรรเลงวงดนตรีไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต(วัฒนธรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประยูทธ ไทยธานี. (2546). *การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความถนัดทางดนตรีไทย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต(จิตวิทยา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2559). *การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*. 9(1), 1-17.
- เพชรราตรี จงประดับเกียรติ. (2560). *การพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะพิสัย*. *เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาการพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะพิสัย*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัมภ์. (2523). *ฟังและเข้าใจเพลงไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยเซชม.
- ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์ วิชาลัยมภ์ เหล่าวานิช และสวีสโชติ ศรีสุทธียากร. (2561). *การพัฒนาเครื่องมือประเมินและระบบคุณภาพการตัดสินผลการประกวดบรรเลงรวมวงมโหรี*. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 46(4), 300 - 317.
- สุพัตรา วิไลลักษณ์. (2556). *การจัดการศึกษาดนตรีไทยในอนาคต*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ดุริยางคศิลป์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน*. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- Wesdoski, Brian C.. (2012). Understanding and Developing Rubrics for Music Performance Assessment. *Music Educators Journal*. 98(3), 36-42.
- Macmillan, Thomas T. (1971). The Delphi Technique. *The Annual Meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development*. Ca : Monterey, May 3-5.
- Scott, S. J. (2012). Rethinking the roles of Assessment in Music Education. *The National Association for Music Education*. 98